

Výukový materiál

zpracovaný v rámci projektu

Pořadové číslo projektu: CZ.1. 07/1. 4. 00/21.2712

Šablona: VY_32_INOVACE_1_03_Vv

Ročník: 3., 4. a 5.

Datum vytvoření: 14. 11. 2012

Datum ověření ve výuce: 26. 11. 2012

Hra s barvami- Enkaustika 1

Předmět: Výtvarná výchova

Klíčová slova: barevný vosk, žehlička, enkaustika

Jméno autora: Renata Ilkaničová

Škola: ZŠ Bukovina, okres Blansko,
Bukovina 66, 679 05

Název školy: Základní škola Bukovina, okres Blansko

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2712

Název projektu: Moderní škola Bukovina

Výuka Výtvarné výchovy s interaktivní tabulí

Tematická oblast: Umění a kultura

Název DUM: Hra s barvami - ENKAUSTIKA 1 Hvězda

Autor: Renata Ilkaničová

Předmět: Výtvarná výchova

Metody výuky: výklad

Formy výuky: frontální výuka

Anotace: seznámení žáků se základními poznatky o barvách, jejich míchání, seznámení s výtvarnými technikami

Klíčové kompetence: k učení, pracovní

Pomůcky: interaktivní tabule, křídový papír, žehlička, barevné vosky, barevné papíry

Potřebný čas pro výuku DUM: 90 minut

Poznámky:

Žáci postupují podle pokynů na stránce

Připrav si tyto pomůcky:

křídový papír /možné použít i papíry ze starého kalendáře/ - čtverec o velikosti 21x21cm

nůžky

barevné vosky pro enkaustiku nebo voskovky
staré noviny

enkaustická žehlička / může být i obyčejná
žehlička ale ne napařovací/

barevné papíry A3

papírové utěrky

bavlněné hadříky

tuhé lepidlo

ENKAUSTIKA

Enkaustika (z řečtiny) je malířská technika starověkého antického původu, při níž se užívalo barviv třených se zvlášť připraveným voskem. Po dokončení se tato vosková malba horkem spojovala a vpalovala k podkladu, byla napojena voskem, enkaustována. Vosk se po prvním zahřátí poškodil.

Enkaustická malba, známá též jako malování horkým voskem, využívá horký včelí vosk, do kterého byl přidán barevný pigment. Tato tekutá pasta je poté aplikována na povrch — obvykle upravené dřevo, případně plátno, leštěný papír, nebo další často používané materiály. Nejjednodušší enkaustické směsi mohou být vyrobeny přidáním pigmentu do včelího vosku, ale jsou zde i některé další použitelné postupy — některé obsahují jiné druhy vosků, damarovou pryskyřici, lněný olej, nebo další přísady. Čistý práškový pigment se dá koupit a použít, ale některé směsi používají olejové barvy nebo jiné formy pigmentu.

Kovové nástroje a speciální kartáče mohou být použity k úpravě malby před tím, než se ochladí, nebo mohou být použity vyhřívané kovové nástroje k manipulaci s vychladlým voskem. Dnes umělcům umožňují nástroje jako horké lampy, horkovzdušné pistole a jiné způsoby použití tepla prodloužit čas, které umožní pracovat s materiálem. Protože vosk je používán jako pojivo pigmentu, enkaustika může být stejně tvarovaná, jako malovaná. Další materiály mohou být vloženy jako koláž na povrchu, nebo vrstveny a pomocí enkaustického média přichyceny k podkladu.

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Enkaustika>

HISTORIE ENKAUSTIKY

Tato technika byla použita u pohřebních portrétů v Egyptě kolem r. 100-300 po Kristu, při malbě ikony Blachernitissa a dalších raných ikon, stejně jako v mnoha dílech umělců dvacátého století, například Jasper Johns a Fernando Leal Audirac. Kut-kut, ztracené umění z Filipín používající sgrafita a enkaustické techniky. Používal ho domorodý kmen na ostrově Samar v době 1600 - 1800.

Ve dvacátém století malíř Fritz Faiss (1905-1981), student Paula Klee a Vasilije Kandinského ve Výmarském Bauhausu, spolu s Dr. Hansem Schmidem, znovuobjevili techniku enkaustické malby tak zvaným "Punským voskem". Faiss držel dva německé patenty související s přípravou vosku pro enkaustickou malbu. Jeden se týkal úpravy bodu tání včelího vosku z původních 60 °C na 100 °C (ze 140 na 212 °F). Toho docílil uvařením vosku v roztoku mořské vody a sody třikrát po sobě. Výsledný, tvrdší vosk je stejný, jako vosk punský podle starověkých řeckých spisů o enkaustikém malování .

Enkaustické umění zaznamenalo vzestup popularity od roku 1990 pomocí elektrické žehličky, varné plotýnky a vyhřívaného enkaustického pera na různé povrchy, včetně destiček, papíru a dokonce i keramiky. Žehlička umožňuje vytvářet rozličné základní umělecké vzory. Nicméně toto není omezeno pouze tvorbou abstraktních výtvorů, může být použito k vytvoření komplexní malby, jako to umožňují i jiná média jako olej a akrylové barvy.

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Enkaustika>

Postup práce:

- na lavici si připrav noviny, vosk a křídový papír
- za pomoci dospělého zapni žehličku, dodržuj bezpečnost
- po rozezhřátí žehličky nanášej opatrně vosk dle návodu na fofografii
- po nanesení barev na papír očisti vždy žehličku papírovou utěrkou od zbytku vosku
- po zaschnutí vosku na obrázku, vylešti lehce obrázek bavlněným hadříkem nebo papírovou utěrkou
- obrázek nalep tuhým lepidlem na čtverec z barevného papíru o rozměrech 30x30cm

- VYZKOUŠEJ SI:

1. polož žehličku s rozpuštěným voskem na papír a opět zvedni

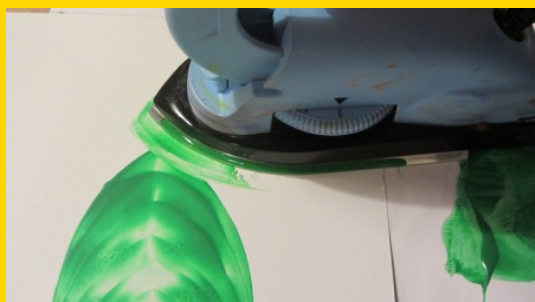
- VYZKOUŠEJ SI:

2. polož žehličku s voskem na papír a posouvej ji dle obrázku od špičky otisku žehličky směrem dolů ke konci papíru, příliš netlač, ať se ti vosk nestře z papíru

- VYZKOUŠEJ SI:

3. polož žehličku s voskem na papír a posouvej ji dle obrázku od špičky otisku žehličky směrem dolů ke konci papíru a lehce rukou posouvej doprava a doleva aby jsi vytvořil ve středu otisku žehličky vlnovku, příliš netlač, ať se ti vosk nestře z papíru

- VYZKOUŠEJ SI:

4. na žehličku nanese dle obrázku vosk a po směru šipky zprava doleva přejeď přes papír

Již jsme si vyzkoušeli vše, co potřebuješ umět k vytvoření abstraktního obrázku vánoční hvězdy:

připrav si čtverec křídového papíru, zvol si dvě barvy, které budeš používat - nejlépe barvu žlutou na střed a další, dle tvého výběru

1. nanes doprostřed žehličky barvu žlutou a na vrchní a spodní část žehličky nanes barvu, kterou jsi si zvolil např. fialovou, tahem po celém papíru zleva doprava přenes vosk pomocí žehličky na papír
2. otiskni žehličku 4x dle obrázku
3. použij techniku stromečku nebo vlnek a doplň obrázek dle návodu na fotografii
4. vylešti obrázek hadříkem a nalep na barevný papír

Nalep na barevný
papír

Nalep na barevný papír

Nalep na barevný papír

Zdroje informací a citace:

Software:

ULC, Smart Technologies. Smart Notebook. Computer software.

[Http://www.smarttech.com](http://www.smarttech.com). Vers. 10.8.364.0. © 2011 SMART Technologies. Web. 23 Jun. 2011.

<<http://www.smarttech.com/us/Support/Browse+Support>>.

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Enkaustika>

Fotografie- album autora